

Joná

A'ti pūrĩ a'tiro weero ojano'pã nise ni'i

A'ti pūrĩ Joná, Israe curuacjũ, Õ'acũ yere weremũ'tãrĩ masũ ye cjasere were'e. Õ'acũ cūrẽ ape di'tapũ Nínive wãmetiri macãpũ cũ bu'iri da'reatje cjasere weredutigũ o'ómicũ niwĩ. Cũ pe'e wa'asĩ'rĩtigũ, aperopũ du'tiamicũ niwĩ. Cũ du'tiari cura Jonárẽ wa'iwũ pajigũjo ba'acũ niwĩ. Wa'iwũ cūrẽ e'ocũuca be'ro Joná Nínivepũ a'tiro ni weregũ wa'acũ niwĩ: “Mũsãrẽ cuarenta numũrĩ be'ro Õ'acũ bu'iri da'regũsami”, nicũ niwĩ. Be'ro Õ'acũ na ña'arõ wee'quere bujaweti, dũcayucã ã'agũ, acobojocũ niwĩ. Joná pe'e cũ tojo weecã ã'agũ, ua wa'acũ niwĩ. Cũ tojo uacã ã'agũ, Õ'acũ “Masãrẽ pajaña'rõũa'a” nisere werecũ niwĩ.

A'ti pūrĩ Õ'acũ masã na ña'arõ wee'quere acobojose sãrĩcã, pajaña'sami nisere were'e.

Joná Õ'acũrẽ du'tia'que queti ni'i

¹ Ni'cã numũ Õ'acũ Joná Amitai macũrẽ a'tiro nicũ niwĩ: ² “Pajiri macã Nínivepũ wa'a weetjãgũ, a'tiro weregũ wa'aya. Na ña'arõ weesetise yu'ũpũre eja'a. Tojo weegũ yu'ũ narẽ bu'iri da'regũtĩ”, nicũ niwĩ.

³ Joná pe'e Õ'acũrẽ yu'tironojõ o'ogũ, Õ'acũrẽ du'tigũ, Jope nirĩ petapũ bu'acũ niwĩ. Topũ yucũsũ Tarsis wãmetiri macãpũ wa'apjũre bo-caejacũ niwĩ. Cũ ti macãpũ wa'agũti nígũ,

topu wa'ase wapare wapayecu niwĩ. Wapayetoja, tiwupu mujásajãcu niwĩ. ⁴ Cũ tojo weecã, Õ'acũ ti maajo decopu uputu wĩrõ wêe, bupo paacã weecu niwĩ. Tojo wa'acã, tiwupu nirã “Yucusu batarotiro wee'e”, nicãrã niwã. ⁵ Tiwure da'raco'terã uputu uirã, nanucũ na ejõpeorãnojõrẽ “Weetamuña”, ni sêricãrã niwã. Be'ro tiwu nucutipju tojato nĩrã, na miase nucũsere ti maajopu doqueñope'ocãrã niwã. Joná pe'e tojo wa'ari curare na apeyenojõ nurõrĩ tucũpu dijaa, cãrĩyu'ruque'a wa'acu niwĩ. ⁶ Cũ tojo weecã ĩ'agũ, tiwure dutigu cũ tiropu dijaa, cãrẽ nicu niwĩ:

—Mu'u wujabucu, ¿de'ro weegu cãrĩsãñati? Wã'cãña. Mu'u ejõpeogure sêriña. Apetero weegu cũ marĩrẽ ĩ'a, yu'ruogusami, nicu niwĩ.

⁷ Tojo wa'ari curare tiwupu da'rarã na basu a'merĩ ucũcãrã niwã:

—¿Marĩrẽ noa ye bu'iri tojo wa'amitito? nĩrã, marĩ ejõpeorãrẽ besedutirã, mejõ níbocarã, nicãrã niwã. Na tojo weecã, Joná bu'iritigu wijacu niwĩ. ⁸ Tojo wa'acã ĩ'arã, cãrẽ nicãrã niwã:

—Ësãrẽ wereya. ¿De'ro weero marĩrẽ tojo ña'arõ wa'amitito? ¿Mu'u ñe'enojõrẽ da'rati? ¿No'opu ní'cu a'tiati? ¿Di di'tacjũ niti? ¿Di curuacjũ o ñamũnojõ masũ niti mu'u? ni sêritiña'cãrã niwã.

⁹ Joná narẽ yu'ticu niwĩ:

—Yu'u hebreo masũ ni'i. Õ'acũ u'musecjũ, dia pajiri maa, di'tare wee'cure ejõpeo'o.

¹⁰⁻¹¹ Joná tiwu da'rarãrẽ “Õ'acãrẽ du'tigu wee'e”, ni werecu niwĩ. Cũ tojo nisere

tʉ'orã, ʉpʉtʉ uicãrã niwã. Siape'e me'rã wĩ'rõ ʉpʉtʉ wêe, pã'cõrĩ pacase wã'cãcã ï'arã, cũrê sêrĩtiña'cãrã niwã:

—¿De'ro weegʉ mʉ'u tojo weeati? ʔsã a'ti maajore di'tamarĩacã ʉarã, ¿mʉ'urê de'ro weerãsari? nicãrã niwã.

¹² Cũ narê yʉ'ticʉ niwĩ:

—Yʉ'ure dia pajiri maapʉ doqueñoña. Musã tojo weecã, maa di'tamarĩarõsa'a. Ye bu'irita wĩ'rõ wêe, bʉpo ʉpʉtʉ paami, nicʉ niwĩ.

¹³ Cũ tojo nimicã, tiwʉre na tutuaro põtëorõ sumutopʉ wa'arã, wajanʉjãmicãrã niwã. Ne põtëoticãrã niwã. Dia siape'e me'rã nemorõ pã'cõrĩ wã'cãcaro niwũ. ¹⁴ Tojo wa'acã ï'arã, ʔ'acũrê ʉpʉtʉ sêrĩcãrã niwã: “ʔ'acũ, ʉsãrê ã'rĩ ye bu'iri wêrĩcã weeticã'ña. Cũ bu'iri moocãma, ʉsãrê 'Na bu'iritima', niticã'ña. ʔ'acũ, mʉ'u weesĩ'rĩrõ weeya”, nicãrã niwã.

¹⁵ Tojo nitoja, Jonãrê maapʉ doqueñoçãrã niwã. Na tojo wéeca be'ro pã'cõrĩ di'tamarĩa wa'acaro niwũ. ¹⁶ Tojo weecã ï'arã, tiwʉ da'rará ʔ'acũrê wiopesase me'rã tʉ'oña'cãrã niwã. Tojo weerã cũrê wa'icure wêjê, ʉjãamorõpeocãrã niwã. Tojo weetoja, “Mʉ'u me'rã a'tiro weerãti” ni, apocãrã niwã.

¹⁷ ʔ'acũ pe'e na tojo weeri cura ni'cũ wa'iwũ pajigʉ Jonãrê ba'adutigʉ o'ócʉ niwĩ. Jonã cũ po'pearʉre ʉmʉco, ñami i'tia nʉmʉ sãñacʉ niwĩ.

2

Jonã ʔ'acũrê sêrĩ'que ni'i

1 Joná cū wa'iwũ po'pearu sãñágũ, Õ'acũ cū wioğure a'tiro ni sērĩcu niwĩ:

2 “Õ'acũ, yu'u ña'arõ tu'oña'gũ, mu'urẽ uputu sērĩaru.

Mu'u yu'u sērĩsere yu'tiaru.

Yu'u wērĩse pu'to nígũ, mu'urẽ uputu sērĩaru.

Mu'u yu'u sērĩsere tu'oaru.

3 Yu'ure maa ũ'cũabutaropu doqueñoaru.

Aco pō'rārĩ yu'ure õ'maqueõ'oaru.

Pã'cōrĩ paca mu'u o'ó'que yu'ure paaqueõ'omujãru.

4 Tojo wa'acã, mu'u yu'ure cõ'awã'cãsere tu'oña'ru.

'Mu'u ya wi'i, mu'urẽ ãjõpeori wi'i, ña'ase marĩrĩ wi'i, Jerusalẽ cja wi'ire ĩ'asome majã', ni wãcũasũ.

5 Yu'u aco po'pearu nígũ, wērĩmiasũ.

Dia pajiri maa po'pearu niaru.

Ti maa cjase áburi yu'u dupoapure su'riwã'amujãru.

6 Yu'u ũ'cũabutaropu dijatasũ.

'Ne wã'cãsome', ni wãcũmiasũ.

Õ'acũ mu'u pe'e, yu'u wioğũ, yu'u wērĩbo'cure yu'ruoaru.

7 'Yu'u catiri umuco pe'tiro tiro wee'e' nígũ, mu'urẽ wãcũaru.

Yu'u sērĩse mu'upure mu'u ya wi'i, ña'ase marĩrĩ wi'ipũ ejarũ.

8 Āpērã masã na ãjõpeorã yee'quere ãjõpeosiruturãnojõ, mu'u narẽ ma'isere masĩtisama.

9 Yu'u pũrĩcã mu'urẽ e'catise o'ogũ, wa'icurãrẽ wẽjẽ ũjũamorõpeoguti.

Mu'urē 'Yu'u tojo weeguti' ní'quere weeguti.
 Õ'acũ, mu'u ni'cũta masãrē yu'rũogu ni'i", nicu
 niwĩ Joná.

¹⁰ Cũ tojo níca be'ro Õ'acũ wa'iwãpũre
 sãña'cũre nucũporopũ e'ocũucã weecũ niwĩ.

3

Nínivecjārã na bujaweti dũcay'que ni'i

¹ Be'ro Õ'acũ apaturi tja Jonárē Nínivecjārãrē
 a'tiro weredutigũ o'ócũ niwĩ: ² "Nínivepũ
 wa'aya. Yu'u mu'urē weredutisere tocjārãrē
 weregũ wa'aya", nicu niwĩ.

³ Tojo weegũ Joná Nínivepũ weregũ wa'acu
 niwĩ. Õ'acũ duti'caronojõta weecũ niwĩ majã.
 Ti macã pajibutiari macã nicaro niwũ. Ti
 macãrē nipe'tiropũ yu'rũasi'rĩgũ, i'tia nũmũ
 pe'ori macã nicaro niwũ. ⁴ Joná ti macãpũ
 ne etari nũmurē upũtu busũro ucũcusiacu
 niwĩ: "Cuarenta nũmurĩ be'ro a'ti macã Nínive
 pe'odijono'rõsa'a', nimi Õ'acũ", nicu niwĩ.

⁵ Cũ tojo nicã tu'orã, ti macãcjārã nipe'tirã
 bucurã, wĩ'marã Õ'acũ cũ tojo nisere
 ejõpeocãrã niwã. Tojo weerã "Be'tiõua'a"
 ni, na bujawetisere i'orã, su'ti wãquĩsenojõrē
 sãñacãrã niwã. ⁶ Nínivecjũ wiogũ te quetire
 tu'ogu, cũ wiogũ dujiri cũmurõpũ duji'cũ
 wã'cãnu'cãcũ niwĩ. Wã'cãnu'cã, cũ wiogũ
 su'ti sãña'quere tuweecũ niwĩ. Tuwee, su'ti
 wãquĩsenojõrē sãña, nucũcãpũ ejanujãcũ niwĩ.

⁷ Be'ro wiogũ, tojo nicã cũ docãcjārã wiorã
 dutise ojacãrã niwã. Nipe'tirã ti macãcjārãrē
 tere masĩcã weecãrã niwã.

Te na oja'que a'tiro nicaro niwũ: “Ne ni'cũ ba'aticã'ña. Tojo nicã, ne musã yarã wecuare, musã yarã ovejare ba'ase ecati, aco na sî'rîsere tîaticã'ña. ⁸ Tojo weronojõ o'orã, nipe'tirã musã ecarã me'rãta musã bujawetisere ï'orã, su'ti wãquîsenojõrẽ sãñaña. Musã wãcũrõ põtëorõ Õ'acũrẽ weetamuse uputu sërîña. Musã basu ña'arõ weesetisere du'uya. Musã cumuca weesere du'uya. ⁹ Apetero weegu Õ'acũ marîrẽ pajaña'a, cã uasere du'ubosami. Tojo weecã, marî wërîsome”, ni ojacãrã niwã.

¹⁰ Õ'acũ na ña'arõ weesere du'ucã ï'agũ, cã bu'iri da'reguti nimi'quere weeticu niwĩ.

4

¹ Õ'acũ Nínivecjãrãrẽ bu'iri da'reticã, Joná tu'sati, ua wa'acu niwĩ. ² Tojo weegu Õ'acũrẽ ñubue, a'tiro ni ucũcu niwĩ:

—Õ'acũ, yá di'tapu nícatere “A'tirota wa'arosa'a”, nimiwũ. Tojo weegu “Sojaro me'rã Tarsis wãmetiri macãpu du'tiaguti”, nimiwũ. Yu'u masĩ'i, mu'u ma'ise cuogu, masãrẽ añurõ pajaña'a. Ne uamũñawe'e. Mu'u pajaña'yu'ruatjãgũ, “Bu'iri da'reguti” ní'cu nimigũ, ne weewe'e. ³ Tojo weegu Õ'acũ, yu'ure wërîcã weeya. Yu'u wërîcã, nemorõ añurõsa'a, nicu niwĩ.

⁴ Õ'acũ cũrẽ yu'ticu niwĩ:

—¿Mu'u a'tiro uacã, mu'urẽ añu niti? nicu niwĩ.

⁵ Joná ti macãpu ní'cu wija, ti macã yu'rurõpu mujĩpũ mujãtiro pe'e wa'acu niwĩ. Topu

ni'cã wi'iacã bua, weetjãgũ, acoroadujicu niwĩ.
 “Õ'acũ ti macãrẽ ¿de'ro weegusari?” ni,
 co'tedujigu weecu niwĩ.

⁶ Cã to dujiri cura Õ'acũ Joná tiropu ni'cã
 da pĩ'rĩcã weecu niwĩ. Ti da cũ dupoare
 cã'mota'adutigu, añurõ tu'oña'dutigu, tojo
 weecu niwĩ. Joná ti da cã'mota'acã, ti da me'rã
 uputu e'aticu niwĩ. ⁷ Ape numu bo'reacã

pe'e Õ'acũ ti dare wãquĩni'marãwũrẽ ba'acã
 weecu niwĩ. Tojo wee ti da ñaia wa'acaro niwũ.

⁸ Mujĩpũ cũ asimujãticã, Õ'acũ wĩ'rõ mujĩpũ
 mujãtiro pe'e asi wẽetuumujãticã weecu niwĩ.
 Joná cũ dupoa diacjũ asiquepeoyucã, “Yũ'u
 tu'omasise pe'tia wa'asa'a”, ni tu'oña'cu niwĩ.
 “Wẽrĩa wa'arouasa'a. Yũ'u wẽrĩcã, nemorõ
 añurõsa'a”, nicu niwĩ.

⁹ Õ'acũ pe'e cũ tojo nisere tu'ogu, a'tiro nicu
 niwĩ:

—¿Mũ'u ti da ñaise me'rã a'tiro uacã, añu niti?

—Yũ'uma añu ni'i. Mejõ yũ'u uase
 yũ'rũmajãsa'a, ni yũ'ticu niwĩ Joná.

¹⁰ Tojo nicã tu'ogu, Õ'acũ cũrẽ nicu niwĩ:

—Mũ'u ti dare otetipã. Ti dare bucuacã weet-
 ipã. Ti da se'saro ni'cã ñami bucuu, ape ñami
 ñaidija wa'apã. Tojo weemicã, mũ'u ti dare
 ma'iapã. ¹¹ Yũ'u pũrĩcã tjãgũta Nínivecjãrãrẽ
 pajaña'a. Ti macã pajiri macãrẽ ciento veinte mil
 yũ'rũoro wĩ'marã bu'iri marĩrã nima. Wa'icurã
 quẽ'rã pãjãrã nima. Ti macãcjãrã pãjãrãrẽ
 pajaña'rõua'a, nicu niwĩ Õ'acũ.

**Õ'âkã hi yeere uúkũri turi Tukano
New Testament in Tucano (BR:tuo:Tucano)**

copyright © 2009 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tucano

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tucano [tuo], Brazil

Copyright Information

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tucano

© 2009, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2020-12-01

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 31 Aug 2023

00ebd04f-7b0d-5a72-9407-eb53ae2bd086